

www.nuft.edu.ua

№5, травень 2012 р.

ПРОМІНЬ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

*З травневими
святими!*

Немеркнуча пам'ять про Велику Вітчизняну війну – високий зразок мужності, сили духу, самопожертви, тяжкої ратної праці, і водночас вічної скорботи за тими, хто віддав життя за свободу Вітчизни. Тому, для нас, нащадків і спадкоємців солдатів Великої Перемоги, найвищий закон буття – вірність їх священній справі і нетлінній пам'яті, довічна шана і повага. Ми схиляємося у доземному поклоні перед нині живими, усіма тими, хто проніс через лихоліття війни любов до України, щире прагнення бачити її заможною і квітучою.

Редколегія «Променя» приєднується до поздоровлення керівництва нашого навчального закладу. Нехай цей величний день слугує гуртуванню та єднанню української нації, додає усім нам наснаги у подальшій розбудові нашої України.

**Дорогі ветерани!
Вельмишановні викладачі,
співробітники, студенти!**

Від усього серця вітаю вас із всенародним святом – Днем Перемоги!

Для нас немає дати більш пам'ятної, немає події більш значимої, немає урочистості вищої, ніж цей день! Він нагадує усьому світові, що саме наша країна, наша армія, наш народ завдали нищівної поразки нацистам.

Це свято поєднує у собі мужність і відвагу, стійкість і віру, біль втрат і радість перемог.

Вічна пам'ять усім тим, хто віддав своє життя на полях жорстоких боїв! Низький уклін і довічна дяка ветеранам за мирне небо над головою! Ми завжди будемо вчитися у великого покоління переможців істинної любові до батьківщини, стійкості і силі духу, вірі у торжество добра і справедливості.

Я щиро зичу усім вам, шановні колеги, міцного здоров'я і благополуччя, щастя і мирного неба, успіхів і натхнення у праці! З Днем Перемоги!

З повагою,

Ректор

С. Іванов

ПРАЦЮЄМО НА ПЕРСПЕКТИВУ!

26 квітня 2012 року відбулося чергове засідання вченої ради університету. Розпочалося воно з традиційного вручення ректором Сергієм Івановим відзнак співробітникам та студентам нашого навчального закладу.

Подяка ректора з цінним подарунком була вручена декану факультету хлібопекарських і кондитерських виробництв Олександр Шевиченку, а також професору кафедри процесів і апаратів харчових виробництв Володимир Зав'ялову.

Вручення відзнаки декану О. Шевиченку

Протягом останнього місяця наші студенти перемогли та виборили призові місця у низці Всеукраїнських конкурсів студентських наукових робіт та Всеукраїнських студентських олімпіад. На засіданні вченої ради їм були вручені дипломи за здобуті перемоги.

Ректор вручив:

- Грамоту Президії Національної академії наук України, а також Дипломи I ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямками «Біологія та екологічна безпека» і «Хімічні технології» Марії Шуляковій та Данилу Хом'яку;

- Диплом призера II туру Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Біотехнологія» Марії Шуляковій;

- Диплом III ступеня II туру Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Біотехнологія» Євгенія Островій;

- Диплом II ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Екологія та екологічна безпека» Ірині Філюк та Сергію Парфенюку;

- Диплом II ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Хімічні технології» Антоніні Поповій;

- Диплом III ступеня Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Економіка підприємства та управління виробництвом» Анастасії Тихоновій та Оксані Занозовській;

- Диплом переможця Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт за напрямом «Харчова про-

мисловість і переробка сільськогосподарської продукції» Ользі Павлюк;

- Диплом III ступеня II туру Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Менеджмент організацій» Сергію Березі;

- Диплом III ступеня II туру Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Економіка підприємства» Ользі Заець;

- Диплом III ступеня II туру Всеукраїнської студентської олімпіади за напрямом «Фінансовий менеджмент» Оксані Занозовській.

Також ректор університету Сергій Іванов презентував нагороду, отриману нашим навчальним закладом по результатах дегустаційного конкурсу «Чайний тріумф» у рамках виставки «ПроЕкспо-2012» та повідомив про перемогу наших науковців у Всеукраїнському конкурсі «Винахід року-2011», підсумки якого днями оголосила Державна служба інтелектуальної власності.

Далі робота вченої ради тривала відповідно до порядку денного. Розглядалися кадрові питання, виконання Комплексного плану розвитку навчального комплексу, розвиток видавничої діяльності, проекти Цільової комплексної програми розвитку освітньої діяльності, Положення про проведення конкурсу дипломних і магістерських робіт і Положення про проведення конкурсу підручників, навчальних посібників та монографій.

Доповідає перший проректор В. Яровий

З питань порядку денного виступили та взяли участь у обговореннях: ректор університету Сергій Іванов, перший проректор Володимир Яровий, проректор з навчальної роботи Володимир Криворотько, проректор з навчально-виробничої діяльності та розвитку Олександр Бессараб, вчений секретар Тетяна Бондаренко, декан факультетів Михайло Масліков і Олександр Шевиченко, завідувачі кафедр – Ігор Ельперін, Анатолій Ладанюк, Олександр Мазуренко, Анатолій Соколенко, а також директори коледжів і технікумів навчального комплексу «Національний університет харчових технологій».

ЗА ЗДОРОВЕ, БЕЗПЕЧНЕ, ДОСТОЙНЕ ЖИТТЯ

Днями завершився Всеукраїнський конкурс «Винахід-2011», на який було подано 291 патент, зокрема 114 винаходів і 177 корисних моделей. З них 173 патенти (60% від загального обсягу) були подані вищими навчальними закладами України.

За галузевими номінаціями подані на Конкурс роботи розподілилися таким чином:

- Сучасні промислові технології, нова техніка і матеріали (157 робіт);
- Медицина, біотехнології, агропром (64);
- Ресурсозбереження, енергоефективність, екологічна чистота (24);
- Здорове, безпечне і достойне життя (20);
- Будівництво і транспорт (12);
- Інформаційні технології, телекомунікації, електроніка (10).

На першому етапі всі роботи пройшли первинну оцінку за критеріями, встановленими у Положенні про конкурс. За її результатами у другий тур було відібрано 280 робіт (майже 95%), з них 111 патентів на винахід і 169 патентів на корисну модель.

На другому етапі експерти ДП «Український інститут промислової власності» повторно оцінювали конкурсні роботи. Експерти мали право додавати до оцінки за загальними критеріями ще до 20 балів за «якісні» показники – оригінальність технічного рішення, складність поставленої і вирішеної задачі, соціальну або гуманітарну значущість, актуальність тощо. У переважній більшості випадків повторні оцінки, виставлені експертами, перевищували попередні оцінки. У підсумку, до фінальної частини Конкурсу вийшло 278 робіт – це рекордна кількість за усі роки проведення конкурсу «Винахід року».

Результати повторної оцінки ретельно проаналізувала Експертна рада Конкурсу. Номінантів визначали за кількістю набраних балів із врахуванням інших показників, причому перевагу віддавали винаходам, які пройшли кваліфікаційну експертизу, на відміну від корисних моделей патенти, на які видаються під відпові-

дальністю заявника без перевірки їх відповідності умовам патентоздатності. Також бралось до уваги, якщо роботи-претенденти склали комплекс винаходів або корисних моделей, призначених для вирішення певної проблеми і об'єднаних між собою, наприклад, технологічним процесом.

За результатами другого туру Експертна рада подала на розгляд Конкурсній комісії пропозиції щодо нагородження переможців в абсолютній номінації «Кращий винахід року», серед молоді, у галузевих та регіональних номінаціях, а також запропонувала нагородити спеціальними відзнаками кілька патентів, які заслуговують окремої уваги і заохочення. На засіданні Конкурсної комісії були розглянуті результати роботи Експертної ради, проаналізовано підсумки конкурсу «Винахід-2011» і визначено переможців.

Комплекси корисних моделей наших науковців № 51028КМ «Спосіб сушіння морквяних вичавків» (автори – І.Ф. Малежик, А.Т. Безусов, Ю.П. Луцик, Г.М. Бандуренко, Т.М. Левківська) та №57628КМ «Здобне печиво» (І.Л. Корецька, Г.В. Литвин, Г.М. Бандуренко, Т.М. Левківська, Т.В. Зінченко) стали кращими винаходами 2011 року в галузі у номінації «Здорове, безпечне, достойне життя».

Державна служба інтелектуальної власності України висловила щире подяку нашому університету за участь у Всеукраїнському конкурсі «Винахід року -2011».

У листі на адресу ректора С.В. Іванова, зокрема, йдеться: «Сподіваюсь, що Ваші розробки знайдуть широке застосування і стануть вагомим внеском в інноваційний розвиток України. Бажаю сміливих ідей, нових перспектив, творчих успіхів, здоров'я і щастя та запрошую Вас і надалі брати участь в конкурсах «Винахід року».

Відомості про переможців конкурсу «Винахід року – 2011» опубліковані на Інтернет-сайті Державної служби інтелектуальної власності www.sips.gov.ua.

МІЖНАРОДНИЙ ФОРУМ

22-24 квітня 2012 року у Санкт-Петербурзі відбувся Перший Північний та Східний Європейський Конгрес Харчової науки (NEEFood-2012), організований російською Асоціацією харчової науки та технології RUSFoST.

NEEFood-2012 став чудовою нагодою для наших фахівців як для демонстрації власних наукових досліджень, так і для встановлення наукових зв'язків із закордонними ученими. Враховуючи високий статус та авторитет нашого університету, рішенням Організаційного комітету конгресу нам було запропоновано представити 10 постерних презентацій та 2 пленарні доповіді.

До складу нашої делегації на запрошення ректора нашого навчального закладу, який також є президентом UkrUFoST, Сергія Іванова увійшли представники ДонНУЕТу.

Безпосередньо в роботі Конгресу взяли участь президент GHI, член директорату EHEDG, професор Хууб Леліевельд (Нідерланди) та колишній президент EFFoST, професор дублінського університетського коледжу Брайан Маккена (Ірландія).

У роботі Конгресу взяли участь наукові делегації Росії, України, Казахстану, Туркменістану, Китаю, Індії, Японії, Туреччини, Хорватії, Болгарії, Румунії, Латвії, Естонії, Фінляндії, Данії, Нідерландів, Ірландії, Німеччини, Австрії.

Участь нашої делегації виявилась надзвичайно плідною. З пленарними доповідями виступили професори Володимир Зав'ялов та Ярослав Засядько. Загальну увагу привернули постери української делегації, які були представлені їх авторами. Ректор нашого університету Сергій Іванов отримав Почесну відзнаку Оргкомітету за активне просування наукових досягнень в освітні програми, а також за активну позицію в галузі вищої харчової освіти України.

У заключному слові Президент RUSFoST, професор Марк Шматсян оголосив про те, що президією EFFoST вирішено наступний конгрес NEEFood провести у Києві на базі нашого університету.

ХЛІБ ЯК СИМВОЛ ДОБРОБУТУ

Хліб – усьому голова. Людей, які готували хліб, поважали в усі часи. Для нашої держави хліб – це не тільки основний продукт харчування. Українці хліб вшановують як святиню. З хлібом пов'язано безліч звичаїв і повір'їв.

На сьогодні, хліб в раціоні людини посідає не останнє місце. Фахівці, які забезпечують його виготовлення, потрібні скрізь: у великих і малих містах, районах, селищах.

Факультет хлібопекарських і кондитерських виробництв здійснює підготовку цих фахівців за наступними спеціальностями:

- технологія хліба, кондитерських, макаронних виробів та харчоконцентратів;

- технологія зберігання і переробки зерна;

- технологія зберігання, консервування та перероблення плодів та овочів.

Назва факультету час від часу змінювалася, але його історія нараховує понад шістдесят років.

Форми навчання на факультеті – денна та заочна. Крім того, організовано навчання за скороченим терміном для осіб, які мають освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст».

Випускники цих спеціальностей можуть обіймати посади інженера-технолога, начальника зміни, начальника цеху, завідувача виробничої лабораторії, головного інженера, головного технолога, директора, наукового співробітника, а також мають можливість працювати на елеваторах, підприємствах з виробництва борошна, круп, комбікормів, хлібобулочних, кондитерських, макаронних виробів і харчових концентратів, на сучасних консервних виробництвах, у науково-виробничих об'єднаннях, конструкторських, проектних та науково-дослідних організаціях, контрольно-виробничих лабораторіях, галузевих міністерствах і відомствах, фірмах, вищих і середніх навчальних закладах відповідного профілю.

Фахівців готують висококваліфіковані викладачі, серед яких є член-кореспондент НААН України, десять докторів наук, професорів і сімдесят шість кандидатів наук, доцентів, які передають свої знання та багаторіч-

ний досвід студентам, магістрантам і аспірантам. Це відомі педагоги і вчені – професор, член-кореспондент НААН України В.І.Дробот, професор, д.т.н. А.М.Дорохович, професор, д.т.н. В.М.Ковбаса, проф., д.т.н. В.Г.Юрчак, проф., д.т.н. О.І. Шаповаленко, професор, к.т.н. О.С. Бессараб.

Вченими факультету започатковано наукові школи з використанням нетрадиційної сировини в хлібобулочних, кондитерських, макаронних виробках та харчоконцентратах із метою створення продуктів з оздоровчими властивостями.

Вивчення фахових дисциплін здійснюється на основі фундаментальної підготовки з математики, фізики, хімії та мікробіології.

Програма навчання передбачає безперервну комп'ютерну підготовку. Факультет має комп'ютерні класи, обладнані новітніми ЕОМ з програмним забезпеченням. Це дозволяє студентам моделювати виробничі ситуації, вирішувати питання оптимізації параметрів процесу, асортименту виробів, хімічного складу продуктів.

Складовою навчального процесу є науково-дослідна робота студентів. Студенти, які виявили певні здібності до наукових досліджень, виконують і захищають науково-дослідні магістерські роботи. Вони доповідають про результати наукових досліджень на конференціях, які відбуваються в нашому університеті, а також виїжджають з доповідями в інші міста, у тому числі і за межі України. Кращі роботи отримують Гран-прі на міжнародних симпозиумах, виставках і конференціях.

Факультет завжди був у числі перших за результатами навчальної, наукової, культурно-масової та спортивної роботи. Наші студенти одержу-

ють стипендію Президента України та інші іменні стипендії.

Визнанням високого рівня підготовки спеціалістів є те, що практично всі підприємства хлібопекарської, макаронної, кондитерської, харчоконцентратної, борошномельної та овочевоконсервної галузей очолюють випускники нашого факультету, який за довгі роки існування (з 1949 року, коли почав працювати технологічний факультет) випустив понад шість тисяч спеціалістів.

До складу факультету входять кафедри технології хлібопекарських і кондитерських виробів; технології зберігання і переробки зерна; технології консервування, а також кафедра фізики.

Кафедра технології консервування увійшла до складу факультету в 2011 році. Вона здійснює підготовку фахівців за спеціальністю 7.05170107 «Технології зберігання, консервування плодів та овочів». З 2002 року кафедра готує кваліфікований персонал, адекватний вимогам ринку, здатний прогнозувати ситуацію, застосовувати новітні технології, виявляти на практиці особисті лідерські якості.

З третього курсу студенти денної та заочної форми навчання поглиблено вивчають технологію консервування плодів та овочів, займаються науково-дослідною роботою, розробляють рецептури нових продуктів, у тому числі й оздоровчого та профілактичного призначення, виступають на студентських конференціях. Після третього курсу за бажанням студенти можуть паралельно здобувати другу вищу освіту, що значно підвищує їх рейтинг на ринку праці.

На кафедрі працюють два професори та сім кандидатів технічних наук. Очолює кафедру професор О.С. Бессараб.

Якщо студент має бажання стати науковим співробітником або викладачем вищого навчального закладу, кафедра дає можливість кращим студентам навчатись в магістратурі та аспірантурі. Для підготовки кадрів вищої кваліфікації у 2011 р. відкрито спеціалізовану вчену раду по захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук зі спеціальності «Технологія консервованих і охолоджених харчових продуктів».

Кафедра технології зберігання і переробки зерна, як окремих підрозділ, існує з 2001 року. Сьогодні кафедра здійснює підготовку фахівців за напрямком 6.051701 «Харчові технології та інженерія», спеціальностями 7.05170101, 8.05170101 «Технологія зберігання і переробки зерна». За час існування кафедри розроблено понад п'ятдесят методичних робіт, серед яких дванадцять конспектів лекцій з технологій галузі. Наукова робота на кафедрі здійснюється за двома напрямками: «Розроблення та удосконалення технології зберігання та оброблення зернових культур» (керівник – професор О.І.Шаповаленко) та «Енергозберігаючі режими роботи аспіраційних і пневмотранспортних систем зернопереробних підприємств» (керівник – професор Є.А.Дмитрук). Метою наукової діяльності кафедри є отримання кормових і харчових продуктів покращеної якості та асортименту, а також зменшення енерговитрат при переробці та зберіганні зерна на підприємствах галузі. Науковці кафедри працюють за сумісництвом в науково-дослідній частині університету і є керівниками наукових тематик, які ведуться із підприємствами зернопереробної галузі України. За 2011-2012 роки було розроблено технологічні рішення крупозаводу по переробці кукурудзи потужністю 144 т/добу в с. Горбове Чернігівської області, розроблено та впроваджено новітні технологічні рішення підготовки та помелу зерна в борошно на Чортківському КХП, розроблено рішення систем рециркуляції повітря для Вінницького КХП №2, тощо. Наукові розробки кафедри знаходять своє практичне втілення на підприємствах галузі, шляхом виконання госпдоговірних тематик. За 2010-2011 роки було виконано госпдоговори загальною вартістю 397,75 тис. грн.

Для проведення практичної підготовки на кафедрі було організовано лабораторію зернознавства та борошномельну лабораторію з сучасним обладнанням.

Навчальні лабораторії оснащені лабораторним млином ЛМ-2, лабораторним гранулятором СLM-200 та екструдером ПЕК, зерновим лабораторним сепаратором ЗЛС, двома лушпильниками та іншим лабораторним обладнанням, яке інтенсивно використовується в навчальному процесі студентів та науковій діяльності магістрантів.

Наукові роботи, які виконуються студентами та магістрантами щорічно доповідаються на конференціях студентів, магістрантів та молодих вчених. Їхні наукові статті публікуються у фахових періодичних виданнях: «Хранение и переработка зерна», «Зерно і хліб», «Зернові продукти та комбікорми». Студенти випускних курсів виконують науково-дослідні роботи. Результати творчого пошуку знаходять своє відображення в патентах України, конкурсах та магістерських роботах.

Викладачі кафедри підтримують творчі та наукові контакти з: Всеросійським науково-дослідним інститутом зерна; Всеросійським науково-дослідним інститутом комбікормів (Росія); Технічним університетом Молдови; Науково-дослідним інститутом переробки крохмалю (Китай); Вроцлавським сільськогосподарським інститутом (Польща); Промисловим технологічним інститутом (Шрі-Ланка); Державною лабораторією якості сільськогосподарської сировини (Таїланд). Підтримуються зв'язки з вітчизняними науковими установами: Київським інститутом автоматизації, Лабораторією стандартизації та сертифікації зерна і продуктів його переробки (м.Київ).

Щорічно викладачі кафедри беруть участь у проведенні семінарів, які організовуються асоціацією «Зерно і хліб Чернігівщини» (м. Чернігів).

Випускники кафедри працюють на багатьох підприємствах зернопереробної, хлібопекарської та кондитерської галузей. Кафедра постійно підтримує зв'язок зі своїми випускниками. Зустрічі з ними сприяють поглибленню зв'язків кафедри з виробництвом, удосконаленню навчального процесу, розширенню баз практики.

Всі види практичної підготовки студенти кафедри проходять на провідних

підприємствах галузі оснащених новим технологічним обладнанням. Серед них: ПрАТ «Київмлин», м.Київ, ВАТ «Скви́рський КХП», м. Сквиря, Київська обл., Бориспільська філія ТОВ «Комплекс Агромарс», м. Бориспіль, Київська обл., філія «Київкомбікорм» ТОВ «Комплекс Агромарс», м. Київ, ДП «Чортківський КХП», м. Чортків, Тернопільська обл., ВАТ «Кролевецький КХП», м. Кролевець, Сумська обл., ВАТ «Калитянський експериментальний завод комбікорму і преміксів», с.м.т. Калита, Київська обл., ВАТ «Луганськмлин», м. Луганськ, «Новоукраїнський КХП», м. Новоукраїнка, тощо.

Студенти нашого факультету не лише успішно вчать, а й цікаво проводять своє дозвілля. Вони активно беруть участь у роботі танцювальних, театральних і вокальних гуртків. Для студентів, що захоплюються спортом, в університеті працює великий спортивний комплекс, а також функціонують тренажерні зали гуртожитку №2, де проживають студенти факультету.

На факультеті працюють органи студентського самоврядування, які здійснюють поселення до гуртожитку, підтримують порядок і дисципліну в ньому, проводять конкурси, а також підтримують зв'язок з батьками студентів.

Студентська рада факультету завжди активно долучається й сама організовує різноманітні акції. Студенти факультету – активні учасники загальноуніверситетських заходів – Конкурсу української пісні, фестивалю «День факультету», Чемпіонату КВК на Кубок ректора, Святування Масляної Голосіївського району, змагань з футболу на Кубок ректора, з настільного тенісу, суботників з благоустрою території університету та району. Протягом останнього року студрада факультету провела акції «Проти паління», «Шлюб на 24 години» (до Дня Святого Валентина), змагань з боулінгу. Наші студенти відвідали Кам'янець-Подільський коледж харчової промисловості нашого університету, а також взяли під опіку дітей, позбавлених батьківського піклування з дитячого будинку «Варнава». Вони часто відвідують їх та силами всіх небайдужих членів нашого колективу збирають одяг, взуття, іграшки, купують солодоці, канцелярське приладдя та інші необхідні речі й передають все це вихованцям сиротинцю.

О. Ю. Шевченко, декан факультету

ОСНОВОПОЛОЖНИК ТЕОРІЇ КРИСТАЛІЗАЦІЇ САХАРОЗИ

«Промінь» пропонує до уваги розповідь про славного сина українського народу Івана Антоновича Кухаренка, засновника Українського науково-дослідного інституту цукрової промисловості, першого декана факультету цукрового виробництва Київського технологічного інституту харчової промисловості.

Іван Антонович Кухаренко народився у вересні 1880 року на Львівщині у селищі Ходорівського цукрового заводу, де працював його батько. На цьому заводі Іван ще юнаком почав працювати і набувати перших знань про цукробурякове виробництво. Потім були роки навчання в Смілянських технічних класах, де він і здобув середню технічну освіту.

Як спеціаліст-технік Іван Антонович протягом 17 років працював на Скомороському, Андрушівському та інших цукрових заводах на посадах іншіка-аналітика і старшого хіміка. Одночасно з роботою Іван Антонович екстерном закінчив Петроградський політехнічний інститут і одержав диплом інженера-технолога. В 1918 р. він призначається завідувачем технологічним відділом і членом колегії тільки що організованого Головцукру.

З січня 1920 р. по березень 1921 р. Іван Антонович працював в Курському районному управлінні цукрової промисловості, а потім до лютого 1922 р. – заступником голови Укрголовцукру в Києві. З лютого 1922 р. І. А. Кухаренко перейшов на наукову і педагогічну роботу до Київського політехнічного інституту на посаду завідувача кафедри технології сільськогосподарських виробництв.

У серпні 1923 р. він був призначений керівником науково-дослідної кафедри технології сільськогосподарських виробництв при Київському політехнічному інституті, а з січня 1926 р. обіймає посаду директора Державного експериментального інституту цукрової промисловості (ДЕІЦП), який створено на базі науково-дослідної кафедри сільськогосподарських виробництв. З бігом часу ДЕІЦП перетворюється на Український науково-дослідний інститут цукрової промисловості, а Іван Антонович призначається його директором. На цій посаді він працював з 1926 р. по 1931 р., а потім перейшов на наукову і педагогічну діяльність у новостворений Київський технологічний інститут харчової промисловості,

де працював завідувачем кафедри технології цукрового виробництва по 1937 р., виконуючи і обов'язки декана факультету цукрового виробництва.

У 1936 р. за плідну діяльність І. А. Кухаренко був нагороджений орденом «Знак пошани». А всього через рік – 3 жовтня 1937 р. професор І. А. Кухаренко був заарештований, і він... зник.

Впродовж всього свого життя професор І. А. Кухаренко проводив велику роботу з підготовки, комплектування та підбору наукових кадрів. Першим завданням Івана Антоновича як керівника науково-дослідної кафедри технології сільськогосподарських виробництв КПІ стало залучення до її роботи на добровільних засадах відомих спеціалістів, які проявили інтерес до наукової діяльності. На його заклик відгукнулися раніше інших І. Б. Мінц, І. Є. Душський, М. Ф. Філософів, В. М. Ландо, М. І. Нахманович, М. В. Веркентін.

Але Іван Антонович добре уявляв, що цих сил недостатньо для того, щоб досягти такого рівня і обсягу наукових досліджень, які б відповідали його програмі, викладеній в статті, опублікованій у «Записках науково-дослідницької кафедри сільськогосподарських виробництв» за 1924 р. Тому він приділяв особливу увагу залученню до науки дипломатів вищих навчальних закладів через цільову аспірантуру при кафедрі. Набір в цю аспірантуру Іван Антонович здійснював особисто з великою старанністю, відбираючи з числа багатьох претендентів найбільш, на його погляд, перспективних.

До аспірантури були прийняті Б. Г. Савінов, В. М. Граціанський, Д. А. Єрецький, І. Н. Каганов, Б. Є. Красильщиков, Г. С. Бенін, М. З. Хелемський. Умови навчання в аспірантурі були складними (малі стипендії, велике навантаження протягом дня, високі вимоги), але Іван Антонович вважав ці труднощі доброю перевіркою відібраних осіб на «наукову міцність». Кожний аспірант мав індивідуальний план підготовки. Наприкінці тижня Іван Антонович перегля-

дав їх щоденники та записував до них свої зауваження, вказівки і поради.

Аспіранти широко залучалися також до участі в лекціях і доповідях на публічних засіданнях кафедри та на виробництві, а також до проведення досліджень і до публікацій. Для них було обов'язковим освоєння не менш однієї з іноземних мов і реферування іноземної літератури.

Пройшовши школу І. А. Кухаренка, всі перелічені аспіранти очолили науково-дослідні установи і виші, промислові підприємства. Більшість із них отримали наукове звання «професор» і вчений ступінь доктора наук.

У наш час широко визнана велика роль інформаційного забезпечення науково-дослідної роботи. І. А. Кухаренко ще понад півстоліття назад добре усвідомлював це і уміло користувався різними засобами інформації. Основним засобом інформатики він вважав наявність на кафедрі, а потім і в інституті власного наукового журналу. З перших днів роботи кафедри він готував і організовував вихід такого журналу під назвою «Наукові записки».

Уже в 1924 р. вийшов перший номер цього журналу обсягом 250 сторінок. Потім журнал виходив регулярно, щомісячно. Головним редактором журналу з 1924 р. по 1930 р. включно був І. А. Кухаренко, а після нього працювали редакційні колегії. Видання журналу здійснювалося кафедрою, а потім інститутом своїми силами і засобами. У журналі були такі розділи: «Результати нових досліджень», «Нове в літературі», «Бібліографія», «Реферати про нові зарубіжні публікації», «Патенти і винаходи», «Нотатки з практики», «Дискусійні питання», «Хроніка». Окремі номери «Записок» мали обсяг 400 – 500 сторінок.

При редакції журналу функціонував контингент вітчизняних спеціалістів, які навчалися за кордоном, добре знали цукрове виробництво і вільно володіли іноземними мовами. Це дозволяло публікувати в журналі кваліфіковані передруки з багатьох зарубіжних дже-

рел. Редакція журналу відзначала, що кожний його номер зустрічався на цукрових заводах з великою зацікавленістю, а зміст його служив темою дебатів аж до одержання наступного номера. На сторінках журналу повідомлялось і про те, що поява першого тому викликала великий інтерес за рубежом. Статті і реферати з «Наукових записок» вміщувались у закордонних спеціальних журналах.

Закладені Іваном Антоновичем традиції ведення і редагування «Записок» зберігалися і після того, як він залишив у 1930 р. посаду головного редактора. Вони позначалися протягом всього часу видання журналу, яке тривало до 1941 р.

До тем особистих публікацій І. А. Кухаренка відносяться, зокрема, матеріальний облік в цукровому виробництві, матеріали для розрахунку і проектування цукрових заводів, процеси цукрового виробництва у світлі тогочасних уявлень колоїдної хімії, керівництво по цукровому виробництву та ін.

У 1928 р. І. А. Кухаренко вперше видає свою книгу-підручник «Супутник варщика цукру», яка потім багаторазово перевидавалась у СРСР і за кордоном. Будучи досвідченим варщиком цукру і теоретиком кристалізації сахарози, він відобразив в цій книзі все те, що зробило її найпопулярнішим посібником для працівників цукрових заводів.

Оригінальною і досить вдалою формою інформаційного забезпечення були засідання Ради, які відбувалися в одному із залів Академії наук щотижня по суботах. Доступ на ці засідання був відкритий для всіх бажаючих. Засідання починались рівно о 18 годині при будь-якому числі присутніх. Для співробітників кафедри відвідування засідань було обов'язковим. Охоче відвідували ці засідання провідні працівники цукрової промисловості, викладачі вищих навчальних закладів, студенти.

Успішна і плідна робота науково-дослідної кафедри технології сільськогосподарських виробництв протягом 1923 – 1926 рр. привела Івана Антоновича до твердого переконання у доцільності і своєчасності її перетворення в науково-дослідний інститут.

За його ініціативи 13 травня 1926 р. Велика Президія ВУЦВК прийняла постанову: «Перетворити науково-дослідну кафедру при Київському політехнічному інституті в Державний експериментальний інститут цукрової промисловості». Директором інституту призначили професора І. А. Кухаренка. Вважали, що інститут повинен бути єдиним науковим центром для всієї цукрової промисловості країни, а розміщення його в Києві викликалось тим, що на Україні знаходилася більшість цукрових заводів.

Але існування ДЕЦП виявилось досить коротким. Одразу після його організації активно проявились тенденції з боку московських вчених і спеціалістів цукрового виробництва, які спрямовувались на те, щоб науковий центр цукрової промисловості знаходився в Москві. Оскільки ці тенденції зустрічали підтримку в апараті союзного уряду, Укрголовпрофосвіти, то Наркомат освіти України видав 24 березня 1927 р. розпорядження про перетворення ДЕЦП на Український науково-дослідний інститут цукрової промисловості і затвердив директором інституту проф. І. А. Кухаренка. Одночасно інститут був переданий у підпорядкування Укрголовцукру.

У боротьбі за створення і збереження в Україні наукового центру цукрової промисловості виключна роль належала Івану Антоновичу Кухаренку. Щоб створити умови для швидкого розвитку інституту, він відмовився від використання запропонованих майданчиків для будівництва нового корпусу інституту і вирішив використати для нього старий будинок колишнього реального училища. Проект відновлення і перебудови цього будинку згідно з пропозиціями Івана Антоновича був швидко виконаний професором КПІ В. А. Обремським. Наприкінці 1929 року інститут переїхав з КПІ у цей будинок.

У складних умовах, що виникли після рішення союзного уряду щодо створення Центрального науково-дослідного інституту цукрової промисловості в м. Москва, І. А. Кухаренко доклав багато зусиль і вжив ряд заходів для встановлення нормальних контактів УНДЦП і ЦНІЦ. Зокрема був укладений договір, в якому передбачались зв'язки по науковій роботі, співпраці з промисловістю, підготовці кадрів тощо. Український науково-дослідний інститут цукрової промисловості, який почав свою діяльність у 1927 р., успішно працював і діяв. Проте великодержавні домагання тодішнього союзного центру призвели до того, що одна частина інституту була перетворена на Всесоюзний науково-дослідний інститут цукрового буряка, з тим, щоб він підпорядковувався Міністерству сільськогосподарства СРСР, а друга – на Київську філію Центрального науково-дослідного інституту цукрової промисловості. Тому засновник і науковий керівник УНДЦП, професор І. А. Кухаренко змушений був перейти на педагогічну роботу.

Наукова діяльність професора І. А. Кухаренка була досить насиченою і багатогранною. Він не припиняв її ніколи, поєднуючи з багатьма службовими і громадськими обов'язками. Але головним напрямом його досліджень були питання кристалізації сахарози. Подальші дослідження І. А. Кухаренка в цьому напрямку тривали протягом всієї його багаторічної наукової діяльності. Цими дослідженнями було охоплено

велике коло питань, серед яких основними були вплив на швидкість кристалізації сахарози температури і ступеня пересичення розчинів, методи визначення абсолютної швидкості кристалізації сахарози, вплив присутності різних речовин у розчині на швидкість кристалізації сахарози і характер кристалізації від її маси та ін. І в наш час іноземні дослідники посилаються на роботи І. А. Кухаренка та його однодумців. Чим більше ми заглиблюємося в його експериментальну роботу, тим більше зростає наше захоплення експериментальною майстерністю Кухаренка. Необхідно відзначити, що після встановлення кількісних законів кристалізації сахарози відкрився шлях до застосування їх в найрізноманітніших випадках визначення швидкості кристалізації сахарози при різному пересиченні і температурі розчинів, а також і в умовах цукрового виробництва.

Одним з покликань професора І. А. Кухаренка була педагогіка. Воно проявлялось і в роботі з аспірантами на науково-дослідній кафедрі КПІ, і з варщиками цукру при відвідуванні заводів, а також на різних курсах для інженерів і техніків. Але найяскравіше виявився талант Івана Антоновича як педагога в період його роботи в Київському хіміко-технологічному інституті харчової промисловості в 1931 – 1937 роках. От що згадує колишній студент інституту, а потім професор УДУХТ М. О. Архипович: «Лекції Іван Антонович читав блискуче і на них ходили охоче навіть студенти з інших кафедр». З учнів І. А. Кухаренка вийшло немало досвідчених висококваліфікованих педагогів.

Професор І. А. Кухаренко був не тільки авторитетним, шановним науковим керівником. Він захоплював своїм стилем життя був учасником мотоциклетних гонок-змагань, одним із перших освоїв стрибки з парашутних вишок, займався водним спортом, брав активну участь у різних громадських заходах. Він був людиною в повному розумінні цього слова.

У 1960 р. до нашого навчального закладу надійшло повідомлення про реабілітацію І. А. Кухаренка. І лише нині, коли стало можливим перегорнути сторінки «Справи» І. А. Кухаренка, яка зберігалась у КДБ УРСР, виявилось, що професора було звинувачено у контрреволюційній діяльності, шпигунстві на користь іноземних держав. 7 лютого 1938 р. в Києві відбувся суд. І хоч професор І. А. Кухаренко не визнав своєї провини, його засудили до розстрілу. 26 лютого 1938 р. вирок був виконаний.

Так загинув вчений із світовим іменем, істинний інтелігент, чесна і порядна людина.

Л.М. Хомічак,
професор кафедри технології
цукру і підготовки води

В університеті відбулася 78-а Міжнародна наукова конференція молодих вчених, аспірантів і студентів "Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті".

МОЛОДЬ – НАУЦІ

Тематика конференції охоплювала всі напрями харчової науки, техніки, технології, економіки та управління, а також фундаментальні та гуманітарні науки. На конференції працювало 26 секцій та 36 підсекцій.

У роботі конференції брали участь понад 3500 чоловік. Заслухано та обговорено близько 900 доповідей. У збірниках матеріалів конференції опубліковано 1110 тез доповідей.

На конференції були присутні та представили останні наукові досягнення гості з багатьох установ освіти та науки України – Одеської національної академії харчових технологій, Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, Харківського національного університету харчування і торгівлі, Уманського національного університету садівництва, Національного педагогічного університету імені Драгоманова, Наукового інституту винограду і вина «Магарач» тощо.

Особливістю цьогорічної конференції була велика кількість учасників з інших держав. Свої роботи представили студенти та молоді вчені Вільнюського університету (Литва), Технічного університету Молдови,

Московського державного університету технології та управління (філія в м. Мелеуз, Башкортостан), Університету харчових технологій (м. Пловдив, Болгарія), Русенського університету (філія в м. Разград, Болгарія), Воронізького державного університету інженерних технологій. Заочно брали участь, представивши постери, представники Могильовського університету продовольства (Беларусь), Білоруського державного аграрного технічного університету, Гродненського аграрного університету (Беларусь), Трансільванського університету Брашова (Румунія), Університету «Штефан Чел Марє» (м. Сучава, Румунія).

У рамках конференції відбулося розширене засідання Ради молодих вчених нашого університету, на якому були присутні представники рад молодих вчених університетів Молдови, Росії та Болгарії. Обговорені питання співпраці, спільних наукових досліджень та організації спільних конференцій.

Підсумки конференції підведені на пленарному засіданні. З доповідями виступили проректор з наукової роботи нашого навчального закладу Тетяна Мостенська, голова Ради молодих

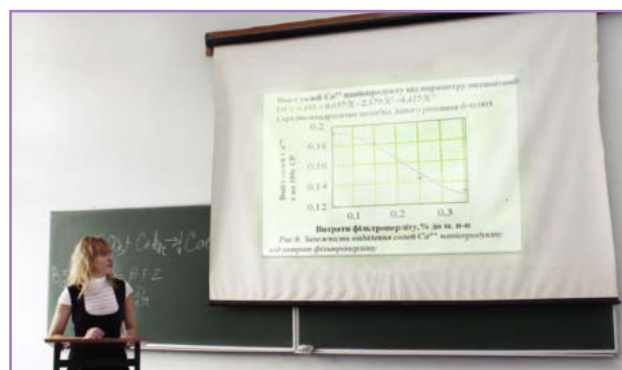
вчених університету Олексій Губеня та голова студентського наукового товариства Оксана Яременко. У доповідях представлені наукові досягнення нашого університету, зокрема, студентів та молодих вчених, оцінено роль молоді в розвитку сучасної науки та обговорено шляхи підвищення авторитету нашого університету в світі, представлені сучасні методи пошуку та аналізу інформації у всесвітньо визнаних наукових виданнях.

Особливу зацікавленість та активне обговорення викликала доповідь професора Вільнюського університету Вірджинії Юренієне, в якій вона ґрунтовно представила структуру та тенденції розвитку вищої освіти в Литві. Наголошено на інтеграції освіти і науки до загальноєвропейських норм, на ролі патріотичного виховання молоді.

Гості конференції представили свої університети та виразили вдячність оргкомітету за високий рівень підготовки та проведення конференції, проявлену гостинність.

Наприкінці засідання найактивніші учасники конференції отримали почесні грамоти.

О.О. Губеня, голова Ради молодих вчених університету

МІЖНАРОДНА УГОДА

Університет виступив співорганізатором Міжнародних спеціалізованих галузевих виставок «Хліб/КондитерЕкспо-2012»

24-26 квітня у Міжнародному виставковому центрі працювали 17 Міжнародна спеціалізована виставка «Хліб-2012» і 6 Міжнародна спеціалізована виставка «КондитерЕкспо-2012», співорганізатором і учасником яких традиційно є наш університет.

Зазначені виставки – найбільші і найважливіші в Україні профільні виставкові заходи. Завдяки своїм масштабам і широті охоплення питань, «Хліб/КондитерЕкспо» заслужено вважається провідною подією в Україні в хлібопекарській та кондитерській галузі. Основні тематичні розділи форуму: хлібопекарне і кондитерське обладнання, технології, мука, зерно, крупи, комбікорми, хлібобулочні і макаронні вироби, цукрові кондитерські вироби, східні солодощі, харчові добавки, сировина, інгредієнти та упаковка для хлібобулочних та кондитерських виробів.

Беручи участь у організації та проведенні виставки, фахівці нашого університету ставили перед собою цілі сприяти: демонстрації новітніх досягнень галузі; виробництву та просуванню на українському споживчому ринку високоякісних хлібобулочних та кондитерських виробів, сучасних технологій для їх виробництва, розширенню ділових контактів і підвищенню рейтингу хлібопекарської та кондитерської галузі України; розвитку вітчизняного хлібопекарського і кондитерського бізнесу; представленню найбільш повної і об'єктивної картини вітчизняного хлібно-кондитерського ринку.

Цього року до участі у заходах були залучені близько 200 експонентів із 23 країн, у тому числі вітчизняні провідні підприємства галузі.

У рамках форуму відбулася низка презентацій і демонстраційних шоу. Проте, її головна подія – тематична

конференція, яку також традиційно щороку у день відкриття виставок організують та проводять фахівці кафедри технології хлібопекарських і кондитерських виробів нашого навчального закладу. Цього року її тема була – «Інноваційні технології дієтичних хлібобулочних виробів». Участь у конференції взяли провідні науковці галузі – генеральний директор об'єднання підприємств хлібопекарної промисловості «Укрхлібпром» Олександр Васильченко, голова Російської спілки пекарів Анатолій Косован, заступник директора Державного науково-дослідного інституту хлібопекарної промисловості (Росія) Марина Костюченко, головний редактор журналу «Хлібопек» (Білорусь) Людмила Овсянникова, завідувач кафедри технології хлібопекарських і кондитерських виробів нашого університету Володимир Ковбаса, член-кореспондент Національної академії аграрних наук України, професор цієї ж кафедри Віра Дробот та багато інших фахівців.

Обговорювалися не лише питання розробки і впровадження технологій дієтичних хлібобулочних виробів, але й загальний стан і перспективи розвитку хлібопекарної галузі України, проблеми стандартизації у харчовій промисловості, сучасні підходи до якості хлібобулочних виробів, принципи формування багатокомпонентних сумішей для мучних виробів, використання зернових інгредієнтів у технологіях оздоровчих продуктів тощо.

У рамках конференції також відбулося нагородження переможців професійного дегустаційного конкурсу хлібобулочних і кондитерських виробів. Компетентне професійне журі відзначило високу якість представленої на конкурс інноваційної розробки асистента кафедри технології хлібопекарських і кондитерських виробів нашого навчального закладу Юлії Бондаренко «Булочка пікантна з кропом» і відзначило її Гран-прі конкурсу.

23 квітня 2012 року завершилася робота з узгодження напрямків спільної діяльності та принципів реалізації проектів між нашим університетом та лідером російської харчової науки Санкт-Петербурзьким державним університетом низькотемпературних і харчових технологій, який нещодавно увійшов до складу Санкт-Петербурзького національного дослідного університету інформаційних технологій, механіки та оптики (СПбНДУ ІТМО) і отримав назву Інституту холоду та біотехнологій СПбНДУ ІТМО. Роботи учених цього Інституту стали класичними як у галузі харчових наук, так і у холодилярній технології.

Керівництво Інституту підтримало нашу ініціативу про співпрацю, оскільки статус та результати роботи нашого університету є широко відомими в європейських експертних колах та серед фахівців харчової науки та технології.

Делегація нашого університету у складі: ректора С. Іванова, проректора з наукової роботи Т. Мостенської, декана факультету економіки і менеджменту С. Дичковського, начальника відділу міжнародних інтеграційних проектів та академічної мобільності Я. Засядька на запрошення директора Інституту холоду та біотехнологій О. Бараненка прибула до Санкт-Петербургу для підписання договору про співробітництво між нашими університетами.

Сторони підписали рамкову угоду про співпрацю. Керівники навчальних закладів відзначили, що обидві організації набули значного досвіду в міжнародних інтеграційних проектах, й обмін набутим досвідом, безперечно, піде на користь кожному з університетів. Петербурзький інститут працював переважно з північноєвропейськими партнерами, для нас же переважним є центральний та західноєвропейський напрямки. Вочевидь, обмінявшись досвідом, ми взаємно збагатимось.

Договір крім проведення спільних наукових досліджень, передбачає також посилення уваги до студентської мобільності, в тому числі до обміну студентами на взаємній основі, передбачається проходження практики нашими студентами на підприємствах Санкт-Петербургу і, відповідно, російськими студентами – на підприємствах нашої країни.

— Сергію Миколайовичу, чому Вас зацікавив проект формування Президентського кадрового резерву?

— Почнемо з того, що Президентський кадровий резерв має і буде складатися з кращих представників нації – еліти. Не буду зупинятися, в якому стані зараз вітчизняні кадри в усіх сферах – від виробничої до наукової і управлінської. Скажу лише, що в цьому напрямку ми дуже багато можемо покращити. Але тут виникає одна з головних проблем сучасної української еліти – генофонд країни знищувався і розпорошувався впродовж тривалого періоду.

Ми зможемо позбутися цього історично набутого тягаря шляхом селекції, «виросування» і просування молодих талантів. Ця стратегія допоможе стабілізувати та відновити наш генофонд, для цього й покликаний проект «Молода еліта нації». Хотілося б реалізувати його не лише в якомога широким масштабі. Головне, щоб користь була не стільки державі, скільки конкретним талановитим людям.

Не забувайте, так званий «відтік м'язів» продовжується й зараз. Саме тому вкрай важливо переламати ситуацію. На мою думку, почати треба зі стабілізації ситуації. І зробити це можна або шляхом внесення відповідних змін до діючого розпорядження Президента, або підготувавши нове. А з часом взагалі доцільно розробити і прийняти нове законодавство, яке регулюватиме системну роботу в даному напрямку.

— Якщо коротко, в чому суть проекту «Молода еліта нації»?

— Створюється Єдиний державний центр по роботі з молоддю елітою, а в регіонах – відповідно регіональні. Причому відбір претендентів йтиме у всіх вікових категоріях одразу: від 3-х до 35-ти років.

Функції регіональних центрів – збирати інформацію з території всієї області від усіх установ, що займаються відповідною підготовкою на навчанням громадян. Також вони повинні проводити перші співбесіди, тестування і відбір талановитих дітей і молоді.

КОМУ ПОТРІБНІ МОЛОДІ ТАЛАНТИ

Президент України Віктор Янукович доручив підготувати пропозиції до положення щодо формування Президентського кадрового резерву «Нова еліта нації». Протягом року тривала робота органів влади різних рівнів над виконанням цього доручення.

Планується, що новий державний центр буде знаходити талановиту українську молодь і опікуватися нею від дитячого садка – до аспірантури і роботи на підприємстві. Поки що такий центр існує у вигляді проекту «Молода еліта нації». Справа – за його затвердженням і реалізацією.

Народний депутат України Сергій Баранов-Мохорт розповів «Променю» про свої пропозиції щодо створення нового підрозділу кадрового резерву – проекту «Молода еліта нації». Депутат вже направив їх главі держави на розгляд.

При формуванні такої бази створюється 5 категорій претендентів – 3-6, 6-15, 15-17, 17-22, 22-35 років. Це дошкільна, позашкільна, шкільна, університетська, аспірантська освіти. Та 5 фахових категорій: 1) суспільні, економічні, гуманітарні науки 2) технічні науки 3) природні, аграрні, медичні науки 4) спортивні дисципліни 5) творчі дисципліни та мистецтво. Особи, яких включили до бази проекту «Молода еліта регіону» в подальшому проходять два тестування – за категоріями рівня знань і IQ, а також співбесіди на державному рівні.

Хто отримав позитивні результати – включаються до бази «Молода еліта нації». Саме з ними в подальшому організовується робота: надається фінансова і медична підтримка, а також допомога в навчанні і працевлаштуванні.

— Назвіть, будь-ласка, основні результати, які будуть отримані від «Молодої еліти нації»?

— Їх кілька. Перш за все, прогнозування кадрового потенціалу серед талановитої молоді стане можливим на триваліший період. Причому з меншою похибкою, ніж тепер. Наприклад, на даний час маємо «несподіваний» і не прорахований дефіцит інженерно-технічних кадрів в державі.

По-друге, ефективна підготовка кадрів досягатиметься не за критерієм «масовості», як у Китаї чи Індії з їх надвисокою народжуваністю, а за критерієм якості!

І, нарешті, проект «Молода еліта нації» дасть змогу регулювати регіональний дисбаланс між різними напрямками розвитку талановитих молодих людей.

— Які головні заходи будуть здійснені при реалізації даного проекту?

— Зокрема, масова підготовка елітних кадрів (в т. ч. вчених) з усіх «дефіцитних напрямках». Створення умов життя та роботи для вже підготовлених кадрів та підвищення їх кваліфікації. Ще один інструмент – створення мережі державних дитячих академій, в яких будуть навчатись представники «Молодої еліти нації».

Крім того, кожен юнак чи дівчина матиме персональну кадрову програму, яка відслідковує всі пересування у вишах та на виробництві. Також необхідно розробити програму створення необхідних умов для подальшого самовдосконалення учасників проекту. Їх досвід обов'язково передаватиметься іншим учасникам програми та на вітчизняні підприємства, банки і установи.

— Сергію Миколайовичу, яку роль у проекті готові грати Ви?

— Якщо Віктор Федорович Янукович розгляне мою пропозицію і буде позитивна відповідь, я готовий взяти саму активну участь в роботі над проектом, в тому числі очолити його, а в подальшому – реалізувати.

Довідково.

Останнім часом країни-економічні гіганти заражені епідемією підготовки кваліфікованих технічних кадрів. США, ЄС, Китай, Індія розкручують масштабні програми підготовки технократів нового покоління.

Так, в Сполучених Штатах у 2005 році 15 провідних громадських бізнес-співтовариств об'єдналися в неформальну коаліцію «Реалізуючи потенціал Америки» (*Tapping America's Potential, TAP*). Основне завдання об'єднання – пошук заходів і механізмів, які дозволять США зберегти світове науково-технологічне лідерство. В якості головного орієнтира TAP висунула «подвоєння до 2015 року, приблизно з 200 тисяч чоловік на початку минулого десятиліття до 400 тисяч, числа випускників американо-американських вишів зі ступенями бакалаврів за STEM-спеціальностями» (ця абревіатура утворилася від перших букв чотирьох складових – *Science, Technology, Engineering and Mathematics*).

Не пасе задніх Китай, де в 2008 році була розпочата «Програма тисячі талантів», розрахована на 10 років. Головний акцент робиться на активне залучення матеріальними бонусами великого числа «видатних талантів» та інноваційних команд із-за кордону для підйому високотехнологічного бізнесу в Китаї, в тому числі для роботи над ключовими національними інноваційними програмами (як в держлабораторіях та інститутах, так і в приватних фірмах).

ЯК ТЕБЕ НЕ ЛЮБИТИ, КИЄВЕ МІЙ?

Щороку наприкінці травня кияни та гості столиці святкують День Києва. Літописи не дають точною дати заснування міста, проте, мабуть, усім відомо, що заснували його легендарний полянський князь Кий разом із братами Щеком і Хоривом та сестрою Либідь.

Археологічні та писемні джерела свідчать, що Київ розвинувся на основі язичницького поселення кінця 5 – початку 6 століття. Його центром була Замкова гора на правому березі Дніпра. У 6 – 7 століттях були заселені сусідні із нею підвищення. Розташовування Києва на Дніпровському шляху сприяло висуненню міста на роль політичного центру Середнього Подніпров'я.

На межі 8 – 9 століття Київ став головним містом Руської землі – міжплеменного об'єднання південних східнослов'янських племен, а з 882 року, після завоювання його варягами, – столицею Руської держави. Тоді ж сформувався середньовічний поділ міста на князівський Дитинець на Старокиївській горі та торговельно-ремісничий Посад на Подолі. У першому мешкала знать і духовенство, а в другому – простолудини. Місто було одним із центрів міжнародної торгівлі з Візантією, Скандинавією, Західною Європою, мусульманським світом.

З першої половини 10 століття на Подолі діяла перша християнська церква.

За правління великого князя Володимира (980-1015) територія київського Дитинця була розширена і укріплена. Дитинець оточував вал із трьома воротами, парадними з яких були Софійські. Після хрещення Русі в 988 році Київ став центром митрополії Константинопольського патріархату. Головним міським храмом була Десятинна церква, зведена неподалік княжого палацу і ринку «Бабин торжок». Син Володимира, Ярослав (1019-1054), ще більше розширив Дитинець. Він звів нові фортечні укріплення, довжиною понад 3,5 км, які оточували площу 80 га. Київ став найбільшим містом Русі. Новою головною брамою стали Золоті ворота, а головним храмом – Софійський собор, кафедра київських митрополитів. Ярославів нащадки Ізяслав (1054-1068, 1069-1073) і Святополк (1093-1113) розбудували так зване «місто Ізяслава-Святополка». Його центром став Києво-Михайлівський Золотоверхий собор, що дав назву однойменному монастирю.

З історичних джерел відомо, що на середину 12 століття у Києві проживало близько 50 тисяч мешканців, діяло майже 400 церков, 8 базарів. Площа міста наближалася до 400 га.

З другої половини 12 століття роль Києва як політичного центру Русі занепадала. Цьому сприяло розорення міста князем Андрієм Боголюбським у 1169 році. Попри це, до середини 13 століття Київ залишався культурно-духовним центром Русі. 1240 року місто завоювали війська Монгольської імперії під командуванням Батия. Княжий град був зруйнований дощенту. Центр міського життя перемістився в район Подолу.

До середини 14 століття Київ був васалом Золотої орди, столицею Київського князівства. 1363 року його захопив Ольгерд, правитель Великого князівства Литовського, і приєднав до своєї держави. Після ліквідації литовцями Київського князівства 1470 року місто стало центром Київського воеводства у складі Литви. 1497 року великий князь литовський і руський Александр Ягеллончик надав Києву права самоуправління. У 1596 році, на прохання київської шляхти та за рішенням Люблінської унії між Литвою і Польщею, що утворювала федеративну державу Річ Посполиту, Київ разом із воеводством перейшов до складу Польської корони.

Протягом 14 – 18 століть Київ залишався невеликим містечком, розташованим на кордонах християнського та мусульманського світів. Місто неодноразово ставало жертвою татарських набігів, найбільші з яких здійснено 1416 і 1482 року. Попри малі розміри Києва, він був найбільшим православним центром Речі Посполитої та козацької держави. У місті знаходилася резиденція православних київських митрополитів та православний Київський колегіум, який 1659 року отримав статус академії.

Після Переяславського союзу 1654 року, укладеного між Військом Запорозьким і Московією, Київ став резиденцією московських воевод. У 1667 році, після підписання Андру-

сівського миру, який розділив козацьку державу між Річчю Посполитою і Московським царством, місто увійшло до складу останнього. Формально Київ перебував під владою Війська Запорозького, але фактично містом керувала московська адміністрація. У 1708 році місто стало адміністративним центром Київської губернії Російської імперії. Після скасування автономії Війська Запорозького у 1782 р. Київ остаточно перейшов під владу росіян.

За часів управління Російської імперії в 18 – на початку 20 століття Київ був великим провінційним містом. Він займав п'яте місце за величиною серед імперських міст після Санкт-Петербурга, Москви, Варшави і Одеси.

В добу визвольних змагань Київ був центром боротьби за українську державність. Місто кілька разів переходило з рук у руки і з рештою було відвойоване більшовиками.

У 1934 році Київ став столицею УРСР. Центральною вулицею радянського Києва став Хрещатик. У 1941 році під час Другої світової війни місто було захоплене німецькими військами, радянська армія повернула місто 6 листопада 1943 року. У ході боїв Київ сильно постраждав. Відновлювальні роботи тривали до початку 1950-х років.

У 1991 році Київ став столицею незалежної України.

Нині Київ – найбільше за чисельністю мешканців місто України. Жителі Києва називають себе киянами ще з князівських часів, що відображено в Повісті временних літ («Святополк же с де в Киев по отци своемь, и созва Кыяны»).

Усі його гості і з ближнього, і з дальнього зарубіжжя сходяться в одному – Київ – чарівне місто, яке органічно поєднало старовину і сучасність, зберегло свою самобутність і красу, у якому відчувається подих старовини, і яке при цьому залишається вічно юним.

ПОНАД ПІВСТОЛІТТЯ В УНІВЕРСИТЕТІ!

21 травня виповнюється 90 років від дня народження професора, доктора технічних наук Миколи Аврамовича Сологуба.

У далекому, 1946 році, після фронтових шляхів від Сталінграду до Берліну, він вступив на механічний факультет нашого університету (тоді – Київського технологічного інституту харчової промисловості), і одразу ж був обраний старостою групи. Інститут був у руїнах, і навчальний процес поєднувався з будівництвом навчального корпусу та гуртожитків. Значна роль в організації цих робіт належала студентським організаціям і, зокрема, профкому, головою якого на старших курсах був Микола Аврамович, за відмінну роботу

тоді він був відзначений "Похвальним листом" союзного Міністерства харчової промисловості.

Після закінчення в 1951р. Київського технологічного інституту харчової промисловості працював викладачем кафедри матеріалознавства Київського вищого інженерного авіаційного військового училища.

З 1958 р. безперервно працює в Національному університеті харчових технологій на різних посадах кафедри машинобудування, стандартизації та сертифікації обладнання, з них – на посаді завідуючого кафедрою з 1980 по 1992 р., та професора кафедри до цього часу.

Микола Аврамович – один із засновників наукового напрямку – дослідження довговічності та зносостійкості технологічного обладнання підприємств харчової промисловості, який став одним із стратегічних напрямів наукової роботи кафедри.

Згідно з міждержавними угодами він двічі виїздив на Кубу для роботи в Центральному університеті.

Видав особисто і в співавторстві 6 підручників (2 за його редакцією), 14 навчальних посібників, понад 20 видань навчально-методичної літератури.

М.А. Сологуб – автор і співавтор трьох монографій, понад 120 статей, опублікованих у фахових наукових виданнях України, Росії, Польщі, має 7 авторських свідоцтв та винаходи.

Підготував 6 кандидатів технічних наук.

Трудові здобутки Миколи Аврамовича високо оцінені державою, він нагороджений орденом Трудового Червоного Прапора, нагрудним знаком "Петро Могила", "Почесною грамотою" Київського міського голови, Грамотою Верховної Ради України "За заслуги перед Українським народом".

За активну участь у бойових діях на фронтах Великої Вітчизняної війни нагороджений орденами «Вітчизняної війни», «За мужність» та медалями «За бойові заслуги», «За оборону Сталінграда», «За взяття Берліна» та багатьма іншими. Має військове звання – полковник запасу.

М. А. Сологуб – не лише досвідчений викладач та визнаний науковець, це глибоко порядна, достойна людина, вірний друг, гідний взірець для наслідування.

Колектив університету щиро вітає Вас, Шановний Миколо Аврамовичу, з днем народження й зичить здоров'я, довголіття та нових успіхів у роботі. Низький уклін Вам від багатьох поколінь студентів і тих, хто поряд із Вами пропрацював багато плідних років на освітянській ниві. Хай Вам щастить, шановний наш ювіляре!

Матеріал підготував Є.В. Штефан, завідувач кафедри машинобудування, стандартизації та сертифікації обладнання

© «ПРОМІНЬ»

Газета

Національного університету харчових технологій

№5 (1103), травень 2012 р.

Заснована у жовтні 1968 р.

Наклад 250.

Зам. № 29/04-2012

Безкоштовно

РЕДАКЦІЙНА РАДА:

Ю. Цой

І. Литвиненко

Верстка:

К. Сінев

Фотографії:

О. Проценко, К. Сінев

Обкладинка:

О. Проценко

Свідоцтво про державну реєстрацію № 83, серія КУ, видане 15 березня 2003 року

Адреса:

01601, Київ, вул. Володимирська, 68

тел.: 287-97-43, 287-94-08

e-mail: vrvd2010@list.ru

Віддруковано у Науково-виробничій фірмі "Славутич-Дельфін", тел.: 406-74-41

Редакція не завжди поділяє думку авторів публікацій.

За достовірність поданої інформації відповідає автор.